
BOEKENSCHOUW.

EERST maar eens de meisjesboeken. Daar is dan *Nicola Silver* door Ethel Turner. Gebr. Kluitman te Alkmaar gaf dit boek uit. De schrijfster is bekend, maar ze heeft wel betere verhalen geschreven. Voor meisjes van een jaar of zestien, zeventien is hier, zeer zeker, boeiende lectuur, maar 't verhaal als zoodanig is onmogelijk, en, als er van een strekking sprake mag zijn, dan is die strekking verkeerd.

Beter is *Een Doktersfamilie in het hooge Noorden* door Agst Gjems Selmer, ook een uitgave van Gebr. Kluitman. Dit boek is geschikt, om eens aan de kleinere zusjes en broertjes voorgelezen te worden. Ze maken dan kennis met Noorsch klimaat en Noorsche toestanden en leeren heel wat, zonder dat het voor hen leeren is. 't Boek wil ook nog zoowat christelijk zijn; er komt nog iets in van de Kerstgeschiedenis, maar in dat opzicht begeeren we toch iets anders. Maar 't boek is heel goed te lezen en de strekking er van is uitnemend. Voor onze kleintjes een aanwinst.

Voor de 17 à 20 jarigen verscheen bij Gebr. Kluitman: *Eliza* door Valerian Tornius.

Dit is een dik boek en het geeft een roman, zoo men wil, die speelt omstreeks het jaar 1800. De auteur wil het meisjesleven van dien tijd teekenen, wel te verstaan het leven van een zeer rijk en voornaam meisje. Dat leven is arm, ach, zoo arm. Wie 't boek koopt, krijgt waar voor zijn geld. Maar wie meent, nu al heel veel te weten van het leven in Frankrijk van toenmaals komt bedrogen uit. Het is een zeer oppervlakkig boek; er is nergens diepgang. 't Slot vooral is zeer romantisch.

Veel en veel beter is: *Riek Noordhof* door Johanna E. Kuiper. 't Boek werd uitgegeven door H. J. Paris te Amsterdam.

Speciaal christelijk is het niet, hoewel er nog iets in komt van een christelijke meisjesclub. Maar van Riek Noordhof gaan we houden. Dat is een door en door gezond, natuurlijk kind, wat een groot voordeel is in dezen tijd. Voor 15—17 jarigen bevelen we dit mooie boek zeer gaarne aan.

Ook een goed boek is: *Zonnehuis* door Greta Vollewens-Zeylmaker, uitgave van G. B. van Goor Zonen te Gouda.

Ook dit is niet speciaal christelijk, maar 't is in den goeden zin neutraal en heeft een uitnemende strekking. Voor meisjes van een jaar of vijftien aanbevelen.

Van geheel anderen aard is: *Jobje's avontuurlijke*

jeugd door G. Schrijver, uitgave van D. A. Daamen's Uitgevers Maatschappij te 's-Gravenhage.

Dit is 't beste boek niet van Schrijver: wij vinden het hier en daar verstandswerk. Jobje wordt wel eens heel vervelend ook. Maar Schrijver is niet de eerste de beste en dus geeft hij altijd nog wel een boek, dat er zijn mag. Een speciaal meisjesboek is dit natuurlijk niet.

Een heel gezellig boek is: *De boer van Dalehoeve* door J. S. Fletcher. We hebben hier een uitgave van G. F. Callenbach te Nijkerk.

Dit is nog eens weer een ouderwetsch, boeiend, Engelsch verhaal. Natuurlijk staan er onmogelijkheden in, maar dat hindert in dit verhaal niets.

Het leest zoo gemakkelijk, er staat zooveel in, het is juist een verhaal voor een langen, eenzamen winteravond of voor als je ziek geweest bent en nog geen kracht hebt, om weer aan 't werk te gaan. Dan kun je zoo'n boek lezen, het kost je geen inspanning, en de tijd gaat er je gauw bij om. We hebben hier een verhaal uit den tijd van Cromwell en het is avontuurlijk genoeg. Gaarne bevelen we het aan.

Een goed boek is ook: *Zuster Dorete* door Anna Magaretha Wertbach. Het is vertaald uit het Deensch en het kwam uit bij J. N. Voorhoeve te Den Haag.

We hebben hier te doen met de lotgevallen van een verpleegster, die in haar werk den Heiland wil dienen. Wel is de figuur van zuster Dorete door de schrijfster zeer sterk geïdealiseerd en ligt de romantiek er een beetje heel dik bovenop. Nergens gaat dit boek diep. Dit neemt echter niet weg, dat we hier met een goed, christelijk verhaal te doen hebben en dat zuster Dorete velen onzer afgunstig kan maken op de getrouwheid, die zij toont bij haar werken, als het er op aankomt een goed woord voor haar Meester te spreken. Laten de meisjes dit boekje maar lezen. Helaas, er zijn niet veel zulke Dorete's. Maar ze kunnen er komen.

Nu nog een boek van geheel anderen aard. Het kwam uit bij Æ. E. Kluwer te Deventer en heet: *Het patroonteekenen van eenvoudige kleedingstukken* door N. M. J. Rietveld.

Dit boek is bedoeld als een leerboek voor Kweek- en Normaalscholen, maar ook dames, die geen dezer inrichtingen van onderwijs bezoeken, zullen er iets aan hebben. De figuren zijn duidelijk en mij werd verzekerd, dat deze uitgave zeer practisch is en zeer bruikbaar.

K.

BOEKENSCHOUW.

WE beginnen met de kalender, uitgegeven door *J. N. Voorhoeve*, te Den Haag. Het schild geeft een voorstelling van de terugkeer van de ark uit het land der Filistijnen. Gelukkig zijn al te bonte kleuren vermeden. Het blok is als steeds goed verzorgd. Omdat Voorhoeve elk jaar een ingebonden blok er bij geeft, zijn we in staat, van den inhoud nauwgezet kennis te nemen. En ook nu weer moeten we zeggen, dat de aangeboden lectuur goed is. De z.g. tekstkaarten, die in 't blok ingevoegd zijn, kunnen ons minder bekoren. De gekozen teksten hebben met de illustraties over 't geheel al heel weinig te maken.

Als altijd geeft Voorhoeve twee premieboeken. Het eerste is: *Afwaarts* door *M. Jakobs*. We hebben hier een verhaal uit Rusland. De revolutionaire woelingen spelen er een groote rol in. Natuurlijk kunnen we hier niet spreken over litteratuur. Een premieboek bij een kalender geeft gewoonlijk een licht verhaaltje, dat natuurlijk boeiend moet zijn, maar waaraan men geen hoge eischen kan stellen. Het tweede premieboek is: *De Boschwachter van den Oldenborn* door *W. Schippers*. Schippers' boeken zijn bekend. We kunnen er niet veel goeds van zeggen, maar een zeker publiek houdt er nog wel van en heel veel kwaad doen zijn werken ook al niet. Wie een goede kalender voor 1927 wenscht, kan bij Voorhoeve terecht.

Een heel mooi boek is: *Bijbelsche Vertellingen voor onze Kleintjes* door *W. G. v. d. Hulst*.

We hebben hier een uitgave van *H. J. Spruyt's* Uitgeversmaatschappij te Amsterdam. De uitgeefster heeft er een prachtboek van gemaakt en *Isings*, de teekenaar, heeft zichzelf overtroffen. Wat een fijne gekleurde platen en wat een keur van illustraties. Het werk van *v. d. Hulst* verdient het ook dat er alle mogelijke zorg aan wordt besteed. We kunnen zeggen: ook *v. d. Hulst* heeft zichzelf overtroffen. Het is een bijdenwaardige gave, zóó te kunnen schrijven voor kinderen van 4-7 à 8 jaar.

Wie voor de kleine zusjes en broertjes een mooi cadeautje wenscht, moet dit boek koopen. Als je het voorleest, zul je eens zien, hoe de kleinen luisteren en ik denk zoo, dat je er zelf een zegen bij krijgt. Grootere kinderen kunnen dit boek zelf lezen en alle kinderen kunnen de mooie platen bekijken. We zijn erg blij met deze mooie en goede uitgave. Er komen herdrukken hoor, dat staat vast. We zijn rijk met dit boek.

En nu komt *Penning*, onze oude *Penning*. Hij schreef: *Ten dage als ik riep*. *Callenbach* te

Nijkerk gaf zijn boek uit en hij deed het goed. *Penning* verhaalt van de bevrijding der Hongaarsche predikanten door *Admiraal de Ruyter* en hij gaf, zooals we dit van hem gewoon zijn, een leesbaar boek. Hij gaat nooit diep, hij slaat er wel eens een slag naar, maar hij vertelt altijd smakelijk en, als je aan 't einde bent van zijn verhaal zeg je: Nu heeft hij mij toch weer te pakken gehad. En 't boek is toch wel goed. Dat komt, omdat *Penning* zelf zoo in zijn vertelling in zit. Hij geniet er zelf van. Hij houdt van zijn menschen. En . . . . , in zijn historische verhalen kiest hij partij eens voor goed, Waar hij staat daar staat hij. Het komt niet eens in hem op, dat de tegenpartij toch óók weleens grieven kon hebben, en rechtmatig. Het is voor hem alles gesneden koek. Dat maakt dan wel eens een beetje wrevelig. Maar je eindigt toch steeds, met te zeggen: Hij meent het toch zoo goed. En . . . *Penning*, is *Penning*, de volksschrijver, die ook met dit boek aan duizenden weer een aangenaam uurtje bezorgt. Hij geve ons nog maar veel van zijn gezellige boeken; ons christenvolk is er hem dankbaar voor.

Een heel ander boek is: *Levensopgang van het Christenmeisje*, door *Ds. H. Heinen*. We hebben hier een uitgave van *N.V. Lecturis te Eindhoven*. We hebben hier te doen met een ietwat zoetelijk boekje, dat o zeker, zeer goede wenken en raadgevingen biedt, maar dat . . . toch zeker niet heel veel door onze meisjes zal gelezen worden. Een vertaling uit het Duitsch eigent zich niet bijzonder voor onze meisjes. Daarbij komt, dat in dit boekje hier en daar het katholicisme om 't hoekje komt gluren. Dat hindert nu wel niet, want er wordt geen poging aangewend, om voor het katholicisme propaganda te maken, maar toch, een protestant zegt de dingen anders. Ook gelooven we, dat we in onzen tijd niet volstaan kunnen met zulke raadgevingen in 't algemeen. En zeker willen onze meisjes niet meer op zoo'n manier worden toegesproken. 't Heeft er iets van, of hier een troepje kinderen moet zoet gehouden worden. Misschien kan het boekje een goede uitwerking hebben op meisjes, die nooit eens iets lezen en die met het technisch lezen zelfs nog moeite hebben. We kunnen ons echter niet voorstellen, dat de lezeressen van *De Jonge Vrouw* aan deze lectuur iets zouden hebben. De illustratie is slecht. Tot ons leedwezen kunnen wij dit boekje niet aanbevelen, hoewel we eerbied hebben voor de goede bedoeling. K.

BOEKENSCHOUW.

EEN goed boek is wel: *De Getuige* door Hilja Haahti. Dit boek werd uitgegeven door de drukkerij van C. Blommendaal te 's Gravenhage. Voorin is een portret van de schrijfster, de vrouw van een hoogleeraar in de muziekwetenschap aan de universiteit te Helsingfors. We hebben hier een verhaal uit Finland en de gruwelen van het bolsjewisme worden er in beschreven. Hoofdpersoon is een predikant, die zijn leven geeft voor zijn overtuiging. Het boek is uitstekend geschreven en... met kennis van zaken. Het geeft maar niet zoo een verhaaltje; we hebben hier waarlijk te doen met een schrijfster. Al gaat de karakterteekening ook niet diep, al stuiten we nog al eens op toevalligheden, waarheid is toch, dat we voor dit boek, bij zooveel minderwaardigs, toch respect kunnen hebben.

Een neutraal boek in den goeden zin des woords is: *Moed*, door E. Knuttel-Fabius. We hebben hier te doen met een uitgave van G. B. van Goor Zonen.

De schrijfster laat uitkomen, dat er niet alleen moed toe behoort, om groote daden te doen, maar dat er eigenlijk nog méér moed noodig is, om 't gewone leven met zijn vele kleine verplichtingen gewillig op zich te nemen. Hoogvliegerige meisjes, die wat gewoon is al te gewoon vinden, zullen zich misschien door dit verhaal een noodige les laten leeren. Voor onze jongeren bevelen we dit boek gaarne aan.

Van den uitgever J. N. Voorhoeve te Den Haag ontvingen we weer een heele bezending. Daar is in de eerste plaats het kalendertje. Dat kleine, aardige ding is ons lief geworden. Het is sierlijk en goed. En daar het staan kan, zal menig meisje het gaarne op een kastje plaatsen. Dan is er de verzameling tractaten, die we als altijd kunnen aanbevelen. Verder werden ons toegezonden vier gekleurde op karton geplakte plaatjes, waarover we minder goed te spreken zijn en eindelijk is er het boek: *In diepe Plaatsen*, door Amy le Feuvre. We hebben hier eenvoudige lectuur voor eenvoudige menschen.

Een heel ander boek is: *Christelijke Letterkundige Studiën*, verzameld door M. J. Leendertse en Dr. C. Tazelaar. Deel II. In deze uitgave van Uitgevers-Maatschappij „Holland” te Amsterdam vinden we J. C. van Dijk, Over Kunst en Kunstgenot; Geerten Gossaert, Bilderdijk; Dr. J. v. d. Valk, De Taal van Jaques Perk's Sonnettenkrans; J. Jac. Thomson, Gorten's Mei; K. Schilder, Eros of Christus; M. J. Leendertse, Adama van Scheltema, socialisch dichter; A. G.

Wolf, Nietzsche als Kunstenaar. Hier werd ernstig litterair werk bijeengebracht. Laat deze uitgave gekocht worden.

Een verzameling van alles en nog wat is: *Wat Verzen en Proza* door S. Anema. J. H. Kok te Kampen verzorgde de uitgave.

Veel valt er van dit boekje niet te zeggen. Over P. C. Hooft schrijft Anema heel smakelijk; had hij er maar méér over geschreven. We kunnen hier geen kritiek geven. Laat ons alleen zeggen, dat dit Anema's beste werk niet is.

In de serie *Tekst en Uitleg*, uitgave van J. B. Wolters te Groningen en Den Haag, verschenen: *De kleine Profeten*, II, door Dr. G. Smit; *Het Evangelie van Markus*, door Prof. Dr. A. van Veldhuizen, derde druk; *Jesaja II*, door Dr. A. v. d. Flier G.Jzn. Onze lezeressen weten nu, wat ze aan deze serie hebben. We schreven er reeds eenige malen over.

Wij ontvingen voorts: *De Kruisvlag in Top*, zedingsvertelboek voor school en huis, in opdracht van de onderwijzers Zedingscommissie samengesteld door J. Hobma, H. A. v. d. Hoven van Genderen en Annie C. Kok, met een voorwoord van P. Oosterlee. Dit is een uitgave van H. H. Kok Bzn. te Zwolle. We zijn met dit boek zeer ingenomen. Van de zending weten onze kinderen over 't algemeen niet te veel. Wie over de zending moet vertellen of thuis de zusjes en broertjes er iets van wil mededeelen, vindt hier een mooie verzameling verhalen, die we gaarne aanbevelen.

In „Het Zoeklicht” schreef Joh. de Heer eenige artikelen over „*De Moderne Vrouwenbeweging*”. Deze artikelen zijn nu in een boekje vereenigd. Men kan het bekomen bij den Zoeklicht-Boekhandel te Zeist. We zouden niet gaarne beweren, dat nu het laatste woord over dit onderwerp gesproken was, en nog minder, dat we het met alle opmerkingen van den schrijver eens zijn. Ons dunkt, dat we met onze conclusies voorzichtig moeten zijn, want ze staan in verband met de christelijke vrouwenbeweging en daarover is nog wel het een en ander te zeggen. Maar waarheid is, dat ook met dit boekje rekening gehouden moet worden.

Tenslotte nog een mooi boekje, speciaal voor onze dames. Het is: *Het Haken II*, uit Beyer's Handwerkboeken. Deze uitgave van G. van Wees en Weiss te Amsterdam is, volgens deskundigen, zeer practisch, De patronen zijn duidelijk. Ook vindt men een bijvoegsel spreipatronen. Dit boekje zal zeker veel gevraagd en gebruikt worden.

K.

BOEKENSCHOUW.

WE zijn eerst in de neutrale zône. Gebr. Kluitman te Alkmaar zond ons enkele meisjesboeken toe. Deze firma geeft werkelijk iets goeds en waar wij zelf, wat speciale meisjeslectuur betreft, zoo karig bedeed zijn, kunnen we van deze boeken profiteren.

Het staat er eigenlijk zóó mee, dat er wel vraag is naar christelijke meisjesboeken, maar dat het aanbod gering is. En dat heeft ook al weer zijn oorzaken. Een christelijk uitgever heeft uit den aard der zaak een veel kleiner debiet dan een uitgever van neutrale lectuur. En dan . . . waar zijn onze schrijfsters en schrijvers? Het is heel moeilijk, copy voor een goed meisjesboek machtig te worden. Gewoonlijk zijn we wel een beetje zwaar op de hand. Wij begrijpen nog te weinig, dat het noodig is, een smakelijk boek te geven. Daarom kan zulk een boek toch nog wel christelijk zijn. We hebben noodig een blij, opgewekt, christelijk jeugdleven en . . . lectuur die zich daar bij aansluit. En dit verstaan we nog maar zoo slecht. Van een blij, opgewekt jeugdleven hebben we nog lang niet altijd het juiste begrip en hoe zouden we dan voor lectuur kunnen zorgen. waarin dat blij leven tot uiting komt?

Nu hebben we er volstrekt niet tegen, dat onze meisjes ook eens een neutraal boek lezen, als het overigens goed is.

Maar men zij voorzichtig.

Gebr. Kluitman zonden ons toe: *Joosje* door H. Brinkgreve. Dit is meer een boek voor kinderen. Het kan voorgelezen worden ook en wij kunnen het wel aanbevelen.

Een boek voor de grooteren is: *De oudste van een leutig Troepje* door Nanda.

Er zijn enkele uitdrukkingen in dit boek, die we gaarne gemist hadden. Meisjes, die zich ieder oogenblik bijna „dood lachen,” vinden we nu niet zoo bijzonder. *Beschaafd* is dit in geen geval. Overigens, we hebben hier te doen met een prettig verhaal. Stel je maar voor, meisjes, die met elkaar een huishouding opzetten en die, ontslagen van strenge tucht, zich nu eens heerlijk vrij voelen. Wat moet daarvan terecht komen? Er komt dan ook niets van terecht, maar elke dag brengt eigenlijk zijn ongelukken. Een avontuurlijk reisje naar Amsterdam wordt gezellig verteld. Het slot van de historie is, dat er een juffrouw voor de huishouding komt, die de meisjes weet te winnen. Ze hebben geleerd, ze zijn een beetje wijzer geworden.

Men moet dit boek nu niet te ernstig nemen.

Van overdrijving is het niet geheel vrij te pleiten en zoo nu en dan zeg je eens: Nu ja, dat staat er nu wel, maar ik geloof er niet veel van. Toch, 't verhaal is smakelijk verteld en de lotgevallen van de jonge meisjes zullen menigeen een genoeglijk uurtje bezorgen.

Een andere uitgave van Gebr. Kluitman is: *Zonnekind* door Felice Jehu. 't Is een verhaal van een rijk meisje, dat haar vader, als er tegenslag in zaken komt, een verre reis ziet ondernemen en met haar moeder en verdere familie 't prachtige huis moet verlaten, om in de stad in een benauwd huisje te worden opgesloten.

Vader noemde haar steeds: *Zonnekind*. Maar die naam verdient ze niet altijd. En nu wordt in dit boek verhaald, hoe ze er langzamerhand naar gaat streven, niet alleen „zonnekind” te heeten, maar het ook te zijn.

Een christelijk schrijver zou dit geval natuurlijk anders behandeld hebben, maar 't boek is goed en we zouden het kunnen aanbevelen, als niet enkele dingen het minder geschikt maakten. Er zijn uitdrukkingen in, die gemist konden worden.

Wij hebben er voorts niet op tegen, dat er een zeer modern meisje ten toonele wordt gebracht, want de schrijfster doet dit met een paedagogisch doel, maar 't danspartijtje zouden we toch heel graag gemist hebben.

Wat zijn jonge meisjes, zooals in dit boek, toch arm. En wat konden ze rijk zijn. Dat is de slotsom, waartoe we komen.

De uitgever zorgde voor een goede uitvoering. Zijn boeken zien er zoo smakelijk uit, dat je er als vanzelf naar grijpt. Wat een groot voordeel is.

Van geheel anderen aard is: *Langs Nijl en Jordaan*, reisindrukken van Ds. R. E. van Arkel, Dr. G. P. Marang en Prof. Dr. A. Noordtzij. D. A. Daamen's Uitgeversmaatschappij te s Gravenhage zorgde voor een prachtuitvoering. Wat een mooie foto's. En wat een prettige druk. 't Boek zelf behoeven we niet aan te bevelen. Nijl en Jordaan, 't zijn de beide rivieren, die elk meisje van christelijken huize kent. En wie zou niet gaarne een reisbeschrijving lezen, die toch vooral het Heilige Land betreft? Wie zou ook niet gaarne zich toevertrouwen aan zulke goede gidsen? We hopen, dat dit boek door onze meisjes zal gekocht en gelezen worden. Ze hebben er iets aan voor jaren. En ze zullen er ook hun bijbel beter door leeren verstaan.

Van de firma G. van Wees en Weiss te Zeist ontvingen we enkele nieuwe uitgaven.

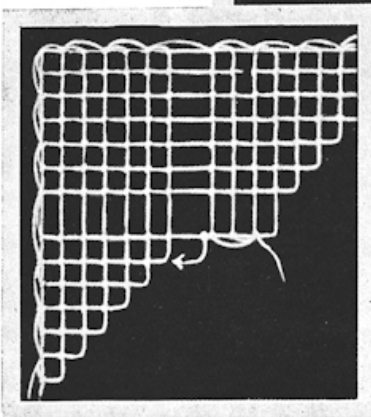
We noemen: *De nieuwste Wolbekleding voor Dames, De nieuwste Wolbekleding voor Kinderen, Heerenvesten, Pullovers en Truien en Het maken van Lampekappen.*

De firma Wees en Weiss maakt zich jegens onze dames verdienstelijk. Want, het moet gezegd, die handwerkboeken zien erprachtig uit. En ze zijn practisch ingericht ook, als we de dames gelooven mogen, die wij er over spraken. Zulke boeken waren er toch zóó vroeger niet. De mooie illustraties geven al dadelijk een idee van wat bereikt kan worden. Dames, die gaarne iets cadeau geven wat ze zelf gemaakt hebben, kunnen hier een keus doen. Men kan dan ook de kleuren kiezen naar eigen smaak

iets fraais kan maken, als men van de handwerkboeken der firma gebruik maakt. Bij uitzondering geven we nu eens enkele prijzen. *De nieuwste Wolbekleding voor Dames* kan men kopen voor f 0.45; *De nieuwste Wolbekleding voor Kinderen* voor f 0.25; *Heerenvesten, Pullovers en Truien* voor f 0.45 en *Het maken van Lampekappen* voor f 0.30. Men zal toestemmen, dat dit zeer goedkoop is.

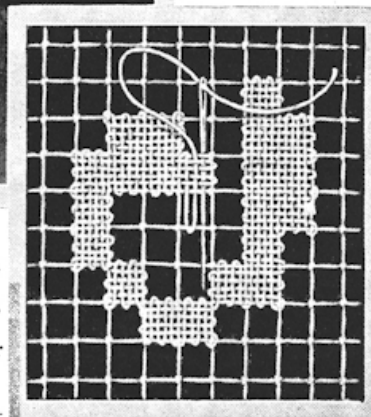
Wat het laatstgenoemd boekje betreft, de werktekeningen zijn duidelijk en eenvoudig en men kan werkelijk iets goeds maken.

Wij denken zoo, dat heel wat dames deze boekjes zullen kopen. En daar zullen ze goed aan doen. Want wat maken kun je alstijd, maar een

Rechts: het stoppen van het patroon.

Links: gedeelte van het knoopwerk voor den rand.

en is niet afhankelijk van alles, wat in den winkel verkocht wordt. We geven hier uit *De nieuwste Wolbekleding voor Dames* een afbeelding van een sjaal van filet met franje. Men ziet, dat men

practisch gebruiksvoorwerp maken, iets, dat werkelijk te gebruiken is dus, dat is moeilijker. En dat is toch noodig. De letterlappen in lijstjes zijn uit de mode gelukkig. K.

BOEKENSCHOUW.

Gouden Tiegels door A. van Hoogstraten—Schoch. Uitgave van J. H. Kok te Kampen.

ALS je een nieuw boek van Mevrouw van Hoogstraten—Schoch openslaat, doe je het met een beetje voorzichtigheid.

Je kent haar vorige boeken (wie kent ze niet?) en je weet, dat zij werkelijk niet bang is voor een dosis romantiekierigheid. Zij geeft er niet om, als het mooie slot niet geheel past bij wat voorafging en soms beschikt ze oppermachtig over de personen van haar boek en laat zij ze precies doen, wat zij wil.

En dan word je wel eens een beetje ongeduldig. Dan zeg je: Neen, mevrouw, zóó gaat het niet. U hebt alleen maar het leven van uw menschen mee te leven en u moogt er geen poppetjes van maken.

Ik weet zeker, dat menigeen dit nu weer niet met mij eens is. Want de boeken van Mevrouw van Hoogstraten—Schoch zijn boeiend, zéér boeiend en.... de schrijfster is de schrijfster met haar vele deugden.

Toch....ze prikkelt je wel tot tegenspraak, als ze het al te mooi wil maken en alles laat loopen als op rolletjes.

Zoo ook met dit boek.

Simsha is drie jaren ziek geweest in Davos en gaat nu, volkomen hersteld, naar huis terug, naar man en kinderen.

Ze vindt, als ze thuis komt, alles zoo veranderd en ze moet haar strijd strijden.

Haar man, Mark, een bekwaam advocaat, heeft hulp gevonden bij een vrouwelijk rechtsgeleerde, Rudi, en werkt nu met haar samen. Deze Rudi is ook een groote plaats gaan innemen in zijn gezin. Neen, noch hij noch zij hebben zich een slechte daad te verwijten, maar toch houden ze van elkaar en Simsha weet dit.

Mark en Rudi missen langen tijd de kracht, om van elkaar te gaan. Zij blijven vertrouwen op eigen sterkte, op eigen willen. En Simsha moet dit aanzien en, terwijl ze Mark blijft liefhebben, kan ze maar zoo weinig voor hem doen. Ze kan alleen maar wachten en bidden.

Dan zijn er de kinderen. Haar oudste dochter, Elisabeth, is haar totaal ontgroeid. Plotseling staat Simsha voor het groote probleem van de rijpere jeugd in onze dagen en ze weet er zich geen raad mee.

Nu mogen we het boek van deze schrijfster beschouwen als een tegenhanger van de „Opstandigen.”

Maar dan mogen we ook de eisch stellen, dat de schrijfster met haar probleem klaar komt. En de vraag is nu maar: Doet ze dat?

Nu haalt ze de toevalligheden in haar boek.

Elisabeth komt tot inkeer, doordat ze haar vriend bij een ongeluk verliest.

Jammer is het, dat mevrouw van Hoogstraten—Schoch dit ongeluk noodig heeft geacht. Natuurlijk gebeuren er in 't leven ongelukken, maar je mag ze niet te hulp roepen bij het oplossen van een probleem. Ze komen maar niet, als ze geroepen worden.

En de schrijfster had dit ongeluk ook niet noodig gehad.

Immers, het *gedrag* van dezen vriend op het laatste uitstapje is zóó, dat het Elisabeth tot nadenken brengt. Alleen dat *gedrag* had in haar een gansche omkeer kunnen brengen.

Maar daarmee zijn we er nog niet. Nog is daar het groote probleem van de opvoeding der rijpere jeugd.

De schrijfster laat nu door Elisabeth zelf den weg wijzen. Simsha kon er niet mee klaar komen. Zij zegt: „Mark heeft ook gedacht, dat alle terreinen van 't leven door 't Christendom konden opgeëischt worden. Hij heeft wel moeten inzien, dat wij, en vooral onze kinderen, er niet sterk genoeg voor waren.”

Maar hoe heeft Simsha het mis. Zij haalt hier twee dingen door elkaar. *Wij* kunnen alle terreinen van 't leven niet voor 't Christendom opeischen. Natuurlijk niet. Iets anders is, of het Christendom niet alle terreinen des levens voor zich opeischt en of dat Christendom niet werkzaam moet zijn in en door ons.

Wij zullen ons toch een weg door 't leven moeten zoeken. De vraag is, of we afzijdig zullen blijven staan, en, zoo niet, *hoe* we dan onzen weg zullen vinden op alle terreinen van 't leven.

Men komt hier niet klaar met een stelsel van onthouding. Dat wil trouwens ook de schrijfster niet.

Simsha peinst later zelf over haar dochter: „Hoe trouw was Elisabeth in haar vriendschap! Ze wilde haar vrienden niet achterlaten, maar hen meenemen naar 't nieuwe land. Hoe kon zij, Simsha, van haar leeren! Hoe geheel anders had zij de dingen moeten aanpakken! Nooit werd iemand veranderd door koude, hooghartige critiek, liefde alleen kon met Gods hulp harten anders maken. Elisabeth zou weer dikwijls naar de van Houcke's gaan. Maar nu was Simsha sterk, of liever ze zou sterk worden. Als je zelf

gelukkig bent, kan je zooveel meer geluk en liefde uitdeelen."

Dat is niet afzijdig-staan. Dat is ook de kunst aanvaarden en heel het schoone, rijke leven, zooals God het gaf. Dat is ook het probleem aanvaarden van de rijpere jeugd.

Mevrouw van Hoogstraten—Schoch geeft toch wèl een oplossing. Zij vertelt van een ongedwongen omgang tusschen jongens en meisjes op muziekavondjes enz. Zij geeft *vrijheid*. En alleen dat vraagt ze en ze vraagt het ernstig, dat onze rijpere jeugd tot bezinning zal komen, om niet mee te doen met hen, die Christus niet kennen, maar om, juist wijl zij Christus kent, blij en vrij en gelukkig te leven.

Er komen nu nog heel wat *practische* moeilijkheden, maar daar zwijgt de schrijfster verder over. En Simsa's stelling wordt dus over boord geworpen. Neen, wij zijn niet te zwak, om in het volle menschenleven in te gaan, als we van Christus zijn. Dan staan we daar met een vol, rijk, liefhebbend hart, gereed om te geven. Dan staan we daar ook met een *dankbaar* hart, omdat God zooveel te genieten gaf.

Voor de *toevalligheden* in haar boek zijn we de schrijfster niet dankbaar. Rudi laat ze ook al een ongeluk krijgen en sterven, maar ook dat vinden we een te gemakkelijke oplossing.

Zóó moet Rudi niet overwinnen en zóó moet Mark niet overwinnen. Zij hebben 't hooze te overwinnen in eigen hart, om elkaar ten zegen te zijn.

Heeft de schrijfster zoo het probleem niet aangedurfd? Maar niettegenstaande alle toevalligheden, de schrijfster ontwapent je. Ze gaf een goed boek en ze zegt toch wel precies, hoe ze het eigenlijk bedoelt. Ik denk, dat menig lezeres nog wel eens een bedenkelijk gezicht zal zetten.

Zou 't zóó gaan? Zou je het zóó durven? Is het toch niet veiliger, de oude, beproefde weg te gaan, dat is de weg, die afzijdig van 't leven is? Niet meedoen, niet doen?

Ik ben heel dankbaar voor dit boek en ik hoop, dat de *ouderen* het ook zullen lezen. De *jongeren* zullen het zeker lezen, maar de *ouderen*? Welnu, ze moeten toch aan deze lectuur, die hen de tegenwoordige jeugd nader brengt. Misschien zal menig oudere ontdekken, dat het zijn eigen schuld is, wanneer hij met de jongeren geen contact meer heeft.

En de jonge menschen?

Ik hoop, dat het hen niet alleen om de *roman* te doen zal zijn. Laten zij zich ook eens stellen tegenover het probleem. Dat kan hen ten zegen worden.

En de toevalligheden?

O, er zijn er nog veel meer. En ik zou ook nog heel wat aanmerkingen kunnen maken. Maar de schrijfster zou zeggen: Goed, maar lees mijn boek. 't Is geen *volmaakt* boek, maar 't heeft je iets te zeggen.

Welnu, waarom dan nog aanmerkingen?

K.

VERZAMELHOEKJE.

Een Engelsch meisje over het Huwelijk.

„Trouwen,” roept een Engelsche jongedame uit, op een toon van ontzetting, „trouwen! Wat een vooruitzicht! Om tegelijkertijd keukenmeid, huishoudster, verstelnaaister, huisknecht en werkvrouw te zijn voor jezelf en voor je man? Een man kan wel eens nuttig wezen, maar om je betrekking op te moeten geven om zijn sokken te stoppen en zijn potje te koken.....dat nooit!”

Vrouwen, die niet trouwen mogen.

Ongehuwde vrouwen van huwbaren leeftijd, zijn niet altijd ten onrechte ongehuwd gebleven. Velen zouden toch nooit goede huisvrouwen en goede huismoeders geworden zijn. De Engelschen zeggen van zulke vrouwen, dat zij meer talent hebben om een net te weven, waarin de man wordt gevangen, dan om een kooi te maken waarin hij zich gelukkig gevoelt, als hij eenmaal gevangen is en die vergelijking is niet geheel onjuist. *(De Nederlander.)*

Huwelijkscadeaux in Engeland.

Het geldt tegenwoordig voor uiterst „fashionable” om een Society-bruidje, dat eenige millioenen mee ten huwelijk brengt, een stel aluminium pannen, een gas-oven of een geëmailleerden gootsteen cadeau te doen. Men heeft er een buitengewoon succes mee, iedereen complimenteert u om uwe originaliteit en uw geschenk wordt niet in een kast vergeten.

(De Telegraaf.)

Treurig.

Uit een verslag van den Joodschen Vrouwenraad te Rotterdam nemen we het volgende:

„Treurig is het te moeten constateeren, hoe weinig huismoeders met de naald kunnen omgaan. Al zijn de financieele omstandigheden dusdanig, dat een klein uitzetje en een eenvoudig wiegje zelf bekostigd kunnen worden, dan is de onhandigheid de oorzaak, dat zelfs het eenvoudigste hemdje in den winkel gekocht wordt.

gemakzucht. In haar opwindung geeft ze Hem een aanwijzing voor wat Hij zeggen moet: Zeg dan haar, dat zij mij helpe.

Het is pijnlijk iemand te moeten terechtwijzen in datgene, wat hij als zijn verdienste beschouwt; in dat, waar hij zijn persoonlijkheid in uit, waar hij zich op zijn best in meent te geven.

En toch, Jezus kan niet anders: met liefdevolle accentueering en waarschuwend herhaling van den naam moet zij hooren: Martha, Martha, gij bekommert u over vele dingen, ge hebt zorg en moeite voor vele spijzen, doch slechts één spijze is noodig. En dat eene noodige gerecht heeft Maria uitgekozen. Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal geenszins dorsten. Martha, ik ben niet een gast, die honger heeft, maar een, die spijze brengt; ik kom niet bij menschen te gast, die mij moeten dienen met hun gaven, maar ik kom om hen te dienen met mijn liefde.

Het stoffelijke, Martha's zorg, heeft zijn recht; en toch, als de Meester zijn bezoek brengt, dan dient het te wijken. Dan is 't niet de hoofdvraag, of het *vele* verzorgd wordt, maar wel of het *eene* niet wordt veronachtzaamd. Eenerzijds dient op de bijzonderheid van het oogenblik gelet. Anderzijds is 't een quaestie van evenwicht tusschen de dingen.

In vele levens, vooral vrouwenlevens, lijdt het *eene* onder het *vele*. Er is voor hen nooit een dag meer en geen gelegenheid, wanneer zij het vele, dat anders ook natuurlijk geschieden moet, eens weten achter te stellen bij het eene. Het zijn de vrouwen, die in de *velerlei* beslommeringen van hun huisgezin opgaan, en er de eerbied voor het *eene* bij verliezen. Wat in de vrouwenzielen *samen* zijn moet, in goede harmonie, komt in Bethanië's gezin, in twee afzonderlijke personen belichaamd, tot een conflict. Het *vele* dienen en zorgen behoort niettemin 't recht te eerbiedigen van het luisteren naar 't *eene*. De actieve bedrijvigheid van 't dagelijksche leven dient toch het noodige te erkennen van de passieve ontvankelijkheid in 't geestelijke. De onrust van 't zorgen voor anderen dient zich te sterken aan de rust van 't laten zorgen voor zichzelf. Martha mag Maria niet veroordeelen.

Martha heeft zekere rechten, als type. Maar zoodra zij domineeren wil en Maria's rust meten aan haar bedrijvigheid, ontvangt zij haar verwijt.

Toch vertelt Johannes, dat Jezus ook Martha liefhad. De terechtwijzing was geen afwijzing.

Martha's fouten zijn de strijd van haar leven.

Zij verweert zich niet. Zij heeft evenals Maria 't nu hoort, ook in de ervaring des levens bemerkte, dat het goede deel, de eeuwige spijze des woords, niet werd weggenomen. Ook niet

toen haar handen te stijf waren voor den arbeid, en haar voeten te traag voor onrustig slaven. Het „vele" valt vanzelf weg.

In het stille, diepe luisteren en peinzen en overwegen heeft Maria toch ook háár dienen geleerd. Ook zij komt tot een dienst, het zalven ter voorbereiding voor Jezus' begrafenis; zij heeft de kostbare specerijen bereid met langdurig sparen, in de albasten flesch haars harten. De binnenzijde des levens is door Maria verstaan en tot uitdrukking gebracht. Het stille, denkende, biddende verkeer met den Heiland had hare ziel geopend zelfs voor de diepten van Jezus' grafgang, die eerst later in volle werkelijkheid door Hem zoude worden betreden.

Dan moge Martha na Lazarus' dood het eerste den Heiland tegemoet zijn gesnel en Maria in huis gebleven zijn, Maria ligt aan de *voeten* van Jezus, als zij dezelfde woorden spreekt, die Martha gesproken had: Heere, indien gij hier geweest waart zoo ware mijn broeder niet gestorven. Bij Maria's droefheid eerst werd Jezus zeer bewogen in den geest en ontroerde zichzelf. Zij noemt niet evenals Martha het bezwaar, dat Lazarus vier dagen in 't graf heeft gelegen, en wel zal rieken. Zij, die Hem kort daarna de begrafenis zou voorbereiden, durft aan Hem zwijgende de verborgenheden van 't graf over te laten, reeds als 't haar broeder geldt.

En toch, Jezus had Martha lief, ook al was zij te bedrijvig, te snel, te vluchtig. Had Hij haar lief om haar oprechtheid, haar natuurlijkheid, haar opoffering, haar dienstvaardigheid?

Ik geloof, dat Jezus geen menschen aanneemt om wat ze doen, of afwijst om wat ze laten.

Ik geloof, dat Jezus de menschen niet liefheeft omdat ze een bepaalde deugd hebben, en dat Hij hen ook zijn liefde niet onthoudt, omdat zij een bepaalde deugd missen.

Hij heeft hen lief omdat Hij hen liefheeft en wil, dat zij het goede deel zullen kiezen. Hij houdt vol tot ze dat gedaan hebben. Het goede deel hebben wij, als we weten, dat, vóór wij Hem door onzen dienst iets willen toebrengen, Hij ons eerst het geheim Zijner liefde moet hebben medegedeeld, terwijl wij in luisterende verwondering aan Zijn voeten zitten. Niet Hij heeft ons noodig, maar wij hebben Hem noodig. Dan eerst aanvaardt Hij de daad van onze dankbare liefde, van ons overgegeven geloof. Martha's dienen, als een Kainsoffer nam Hij niet aan, Maria's daad aanvaardde Hij als 't offer van Abel. Bij Maria gaat alles van binnen naar buiten. Bij Martha is de gang al te vaak van buiten naar binnen.

Als dit geheim in geloofsvontankelijkheid
Zie vervolg pagina 261 onderaan.

OVER KAMPEEREN.

OF je bent een enthousiast kampeerster of je moet niets van kampeeren hebben. Eén van beide. De gebruikelijke „gulden middenweg” lijkt me hier haast niet denkbaar.

Ik heb gehoord, dat verscheidene lezeressen het plan hebben opgevat, dezen zomer te gaan kampeeren, en misschien zijn een paar praktische wenken niet overbodig.

Je kunt op tweeërlei manier gaan kampeeren — je kunt hebben een trekkend kamp en je kunt hebben een staand kamp. Ik geef aan het laatste de voorkeur. Ik vind het prettig wanneer je aan een bepaalde plek zóó gaaf wennen, dat je al gauw iedere boom en plant weet te staan, elk paadje kent en zelfs 's nachts niet meer over een boomwortel zou vallen.

Wat je al zoo mee moet nemen? Ieder heeft bij zich: een regenmantel of andere, oude mantel; een stel reserve-ondergoed; drie paar reserve kousen; een reserve jupon; een nachthemd; zakdoeken; een paar reserve schoenen; twee badhanddoeken; zeep, tandenborstel en tandpasta; haarkam en -borstel; naaigerei; schoenpoetsgerei; eenige meters bindtouw; zakmes; potlood en notitieboekje; briefpapier en enveloppen; emaille bord; emaille kroes; mes, vork, lepel; kampspiegel (metaal); lucifers; twee dekens (waarvan één slaapzak); peluwszak; veldflesch; rubber waschbak; plunjeszak of koffer.

Wat niet ieder afzonderlijk behoeft mee te nemen, maar voor een gedeelte waarvan ieder kan zorgen, volgt hieronder: kookgerei: pannen, opscheplepels, rooster; een kooktoestel, wanneer je niet op een houtvuur kookt; verbandtrommel; zaklantaarns en/of kamplantaarn; een schop;

Vervolg van Martha en Maria.

verstaan is, dan hoort Jezus' Evangelie en onze naam voor goed bij elkander; dan is iedere liefdedaad van ons onlosmakelijk verbonden aan Zijn boodschap: dan zal, alwaar dit Evangelie gepredikt wordt in de geheele wereld, ook tot onze gedachtenis gesproken worden van hetgeen wij gedaan hebben.

Zoo worde Maria's ontvankelijkheid de drijvende kracht voor Martha's dienende liefde. Dan niet meer Maria.... doch Martha. Maar Maria.... en Martha. Jezus heeft ze beiden lief. En zij dienen Jezus in de bescheiden rust van hun benadiging. S.

een rubber waschbak voor „de vaat” *); eenige afdroogdoeken; canvas wateremmer; metalen botervlootje; houten hamer.

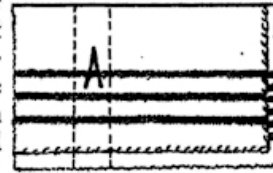
Ik wil even terugkomen op die dekens. Zooals reeds gezegd, wordt één hiervan tot slaapzak vermaakt. Dat doe je door de twee korte kanten aan elkaar te naaien, overhands, met een grooten steek, en een der lange zijden. 't Voordeel van een slaapzak is, dat je niet bloot kunt woelen. De andere deken leg je over of om je heen.

Een peluwszak is een zak van linnen of ander stevig goed, dien je leeg meeneemt en naderhand bij de dichtstbijzijnde boerderij met stroo vult. Je kunt ook gras gebruiken.

Van naaigerei neem je niet meer dan het hoognoodige mee en doet alles in een zoo klein mogelijk doosje.

Een plunjeszak, waar je alles in doet, is in iedere groote zaak van sportartikelen verkrijgbaar.

Eenige handigheid vereischt het pakken. Eerst leg je de dekens op den grond, één keer dubbelgevouwen. Dáárop de slaapzak. Dan stapel je de rest daarop, over het gedeelte, dat in het schetsje met A is aangegeven, rolt er de dekens stevig omheen en schuift het geheel in den plunjeszak.

Wat je onderweg noodig kunt hebben, in ieder geval steeds dadelijk bij de hand moet hebben, doe je natuurlijk boven in den zak of in je rugzak.

Graaf op het kampeerterrein een afvalput, waar je alle afval in doet. Gooi nooit papier of lucifers, of wat ook, overal neer. Werp iederen keer, als je afval in den put gooit, zand daarover.

Ook moet een latrine gegraven worden. Een smalle, diepe greppel is wel het beste. Goede diensten bewijzen kan een plank of eenige stevige stokken naast elkaar, die je dwars over den greppel heen legt. Na gebruik van het privaat worden er eenige flinke scheppen aarde of zand ingeworpen. Na gebruik van eenige dagen wordt de geheele greppel zorgvuldig dichtgemaakt en, zoo noodig, een nieuwe gegraven. Zelfs in een kamp voor één nacht moet je zoo'n greppel graven.

Zorg er voor, dat het terrein er steeds goed onderhouden uitziet.

In een kamp moet je elkaar graag behulpzaam

*) Verkrijgbaar o.a. bij Carl Denig in Amsterdam à f1,—.